

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119424926
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6119424926.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený: Advokátska kancelária Remedium Legal, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: C. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX, za účasti osobitného subjektu: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, zastúpený: Advokátska kancelária JAKUBIS & PARTNERS s. r. o., so sídlom Bratislava, Zámocká 36, IČO: 50 990 365, o zaplatenie 3 000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 30. septembra 2021 č. k. 5Csp/24/2020-234 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.), rozhodol, že žalovanej súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznáva (II.) a osobitnému subjektu súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal (III.) Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 9, § 101, § 103, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) b), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, a uviedol, že žalovaná a pôvodne žalovaný Y. N. uzavreli s právnym predchodcom žalobcu - Slovenská sporiteľňa, a. s. dňa 21. 04. 2015 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanej ako aj Y. N. poskytnutý úver ako dlžníkom vo výške 25 000,- eur, pričom išlo o spotrebný úver na čokoľvek. Výška úrokovej sadzby bola dojednaná 12,9% ročne s tým, že po zohľadnení zľavy 10,90% ročne. Úver bol poskytnutý jednorazovo a dlžníci sa zaviazali tento úver splácať mesačnou splátkou vo výške 379,83 eura mesačne, vždy k 25. dňu v mesiaci. Splatnosť prvej splátky bola dojednaná 25. 05. 2015, počet splátok 108, konečná splatnosť 25. 04. 2024. Ročná percentuálna miera nákladov bola určená 12,64% a priemerná hodnota RPMN 10,28%. Celková čiastka, ktorú mal zaplatiť žalovaný, bola 41 019,83 eura. Poplatky za poistenie úveru boli dojednané 12,84 eura mesačne s tým, že boli splatné v termíne a periodicite splátky úveru. Úvery boli použité na vyplatenie záväzkov žalovanej, resp. druhého dlžníka, a to na splátkový úver v SLSP aktuálny zostatok záväzku 15 917,33 eura, revolvingový úver (RCC) v SLSP aktuálny zostatok 300,- eur, splátkový úver v SLSP aktuálny zostatok 7 027,59 eura, ako aj splátkový úver v SLSP aktuálny zostatok 15 917,33 eura. Z článku II. bod 6 tiež vyplýva, že banka si mohla okrem zaplatenia úrokov z omeškania žiadať od dlžníka aj zmluvnú pokutu za každý prípad omeškania vo výške 25,- eur. Podľa článku II. bod 7 tiež banka v prípade nesplácania splátok riadne a včas mohla vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. V zmysle článku III. záverečné ustanovenia bod 1 vyplýva, že súčasťou zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne, a. s., Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a. s., Sadzobník a podmienky určené zverejnením,

za ktorých sa bankový produkt poskytuje. Prílohami zmluvy bola aj príloha č. 1 súhlas s poistením. Z prílohy zmluvy súhlas s poistením vyplýva, že dlžník Y. N. má záujem zabezpečiť plnením tohto poistenia pohľadávku banky, pričom išlo o rozšírený súbor poistenia, a to poistenia schopnosti splácať tento úver. Súčasťou zmluvy boli aj štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, ktoré obidvaja dlžníci podpísali, a kde boli uvedené údaje o takomto úvere, a to o úrokovej sadzbe, RPMN, priemernej RPMN, celkovej čiastky, ktorú mali zaplatiť, celkovej výške spotrebiteľského úveru, ako aj ďalšie údaje o úvere. Okrem toho, právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej a ďalšiemu dlžníkovi informácie o ročnej percentuálnej miere nákladov, predpokladoch použitých na výpočet tejto miery a priemernej hodnote RPMN. Listom zo dňa 12. 03. 2017 banka oznamovala žalovanej na adresu, ktorá nebola uvedená v úverovej zmluve (Budvianska č. 21, Bratislava), že je v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 3 801,18 eura. Listom zo dňa 22. 03. 2017 omeškanie so splácaním úveru oznamovala banka aj ďalšiemu dlžníkovi Y. N.. Následne právny predchodca žalobcu listom zo dňa 27. 04. 2017 oznámil dlžníkovi Y. N. na adresu, ktorá bola uvedená v úverovej zmluve, mimoriadnu splatnosť úveru, a to s poukazom na bod 8.1 písm. a) produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery, pričom banka vyhlásila ku dňu 24. 04. 2017 mimoriadnu splatnosť s tým, že pohľadávka zo zmluvy bola vyčíslená vo výške 26 551,73 eura. Takéto oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti bolo žalovanému Y. N. doručené 05. 05. 2017. Tiež listom zo dňa 27. 04. 2017 bolo oznámené vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ktorý bol zaslaný žalovanej, pričom tá si takéto oznámenie prevzala dňa 05. 05. 2017. Zo Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne a. s., a to z článku 6 vyplýva, že banka doručuje klientovi písomnosti osobne, kuriérom, poštou alebo elektronicky. Písomnosť doručovaná poštou (článok 6.3) je doručená 3. deň po jej odoslaní, v cudzine 7. deň po jej odoslaní, a to aj keď klient zmarí doručenie zásielky alebo sa o doručení zásielky nedozvedel. Banka zasiela písomnosti spravidla vo forme obyčajnej listovej zásielky. Z článku 12.4 a 12.5 takýchto podmienok tiež vyplýva, že klient súhlasí, že banka môže akékoľvek svoje pohľadávky voči klientovi postúpiť, resp. že klient môže svoje pohľadávky voči banke postúpiť len s predchádzajúcim písomným súhlasom banky, pričom banka nebude súhlas bezdôvodne odopierať. Súčasťou zmluvy boli tiež Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a. s., z ktorých vyplývali práva a povinnosti zmluvných strán, pričom podľa článku 8.1, ak nastane niektorý z uvedených prípadov porušenia, banka môže okrem iného vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky a požiadať splatenie pohľadávky banky v lehote, ktorú banka oznámi v oznámení o mimoriadnej splatnosti. Sadzobník Slovenskej sporiteľne, a. s., časť A) fyzické osoby nepodnikatelia obsahoval poplatky za služby, ktoré poskytoval právny predchodca žalobcu. Následne zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1059/2018/CE zo dňa 17. 12. 2018 v spojení s prílohou k takejto zmluve bolo zistené, že pohľadávka voči žalovanej ako aj ďalšiemu dlžníkovi Y. N., bola postúpená na žalobcu. Listom zo dňa 12. 09. 2018 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej na adresu, ktorá nebola uvedená v úverovej zmluve a to Budvianska 21, Bratislava, že výška splatnej nezaplatennej pohľadávky predstavuje ku dňu 12. 09. 2018 32 477,64 eura, pričom z dôvodu jej omeškania so splácaním pohľadávky, bola na úver vyhlásená mimoriadna splatnosť. Z prehľadu úhrad ako aj ďalších finančných operácií (čl. 55-62) vyplýva prehľad výberov, úhrad a iných finančných operácií súvisiacich s úverom. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 03. 01. 2019 oznamoval žalovanej, ako aj ďalšiemu dlžníkovi Y. N. postúpenie pohľadávky s tým, že pokusom o zmier obom takýmto dlžníkom právny zástupca žalobcu zaslal výzvu, aby zaplatili svoj dlh. Pokus o zmier bol datovaný 15. 10. 2019 a bol daný na poštovú prepravu a doručovaný žalovanej, resp. ďalšiemu dlžníkovi 16. 10. 2019. Zo splátkového kalendára - amortizačná tabuľka, bol zistený prehľad splácania úveru do konečnej splatnosti za obdobie od 21. 04. 2015 do 25. 04. 2024. Na majetok dlžníka Y. N. bol vyhlásený konkurz, a to 14. 02. 2020 (Obchodný vestník čl. 100). Listom zo dňa 22. 03. 2017, ktorý bol adresovaný žalovanej, ako aj dlžníkovi Y. N., ktorým boli vyzvaní na úhradu splátok z omeškania vo výške 3 801,18 eura v spojení s podacím hárkom (čl. 193) bolo zistené, že takáto výzva bola doručovaná žalovanej 28. 03. 2017 prostredníctvom pošty, a to na adresu Bratislava-Vrakuňa, Budvianska 21. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 27. 04. 2017 bolo Y. N. doručené 05. 05. 2017 a žalovanej na adresu, ktorú uviedla aj v úverovej zmluve 05. 05. 2017. Pokiaľ ide o výzvu zo dňa 12. 09. 2018 tak tá bola doručovaná žalovanej na adresu, ktorá nie je uvedená v úverovej zmluve a bola ňou vyhlásená mimoriadna splatnosť pohľadávky, pričom podľa doručenky (čl. 200, 201) bolo zistené, že zásielka sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote. Oznámenie o postúpení pohľadávok zo dňa 03. 01. 2019 bolo odoslané žalovanej, ako aj Y. N. dňa 08. 01. 2019, čo vyplýva z podacieho hárku (čl. 203), pričom žalovanej to bolo doručené na adresu, ktorá nebola uvedená v úverovej zmluve (Bratislava, Budvianska č. 21).

1.2. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, resp. ďalším dlžníkom Y. N., vznikol spotrebiteľský vzťah, pretože právny

predchodca žalobcu - Slovenská sporiteľňa a. s. pri uzatváraní úverovej zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej a žalovaná, resp. ďalší spoludlžník uzatvárali túto zmluvu ako fyzické osoby - nepodnikatelia. Okrem toho právny predchodca žalobcu pripravoval takúto zmluvu resp. obchodné podmienky vopred, pričom žalovaná a ďalší spoludlžník nemohli ovplyvniť obsah takejto zmluvy, ale museli ju prijať ako celok alebo odmietnuť. V konaní tiež nebolo preukázané a ani tvrdené, že by finančné prostriedky, resp. úverová zmluva bola uzatváraná zo strany žalovanej, ako aj ďalšieho spoludlžníka za účelom výkonu podnikateľskej činnosti alebo povolania, a preto súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu mal postavenie veriteľa a žalovaná spolu s ďalším dlžníkom mala postavenie spotrebiteľa, a to s poukazom na § 2 písm. a), b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože vzhľadom na dohodnuté zmluvné podmienky ide o spotrebiteľský úver, tak ako ho definuje § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Následne súd preskúmal aktívnu legitimáciu a to z dôvodu, že tak žalovaná, ako aj osobitný subjekt namietali platné postúpenie pohľadávky na žalobcu. Súd však dospel k záveru, že žalobca preukázal predloženými listinnými dôkazmi splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, že právny predchodca postupoval pri zosplatnení úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko oboch spoludlžníkov výzvou zo dňa 22. 03. 2017 vyzval na zaplatenie dlžných splátok, pričom ich poučil na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Takáto výzva tak bola žalovanej, ako aj ďalšiemu spoludlžníkovi riadnym spôsobom doručená, a preto následne právny predchodca žalobcu listom zo dňa 27. 04. 2017 oznámil žalovanej a spoludlžníkovi vyhlásenie mimoriadnej splatnosti s tým, že im takýto list riadnym spôsobom doručil. Pokiaľ ide o doručovanie takýchto listín zo strany právneho predchodcu žalobcu, tak je potrebné uviesť, že aj samotná žalovaná pri svojej výpovedi potvrdila, že oznamovala zmenu adresy právneho predchodcovi žalobcu, pričom ten jej doručoval takéto písomnosti buď na adresu uvedenú v úverovej zmluve, resp. na adresu, ktorú oznámila. Z predložených listinných dôkazov tak vyplýva, že boli takéto výzvy, resp. oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti účinným spôsobom doručené žalovanej, ako aj ďalšiemu spoludlžníkovi, pričom oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti možno považovať za osobitnú písomnú výzvu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a preto súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu platným spôsobom (podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 92 ods. 8 Zákona o bankách) postúpil pohľadávku voči žalovanej na žalobcu, ktorý je tak aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Súd sa ďalej zaoberal vznesenou námietkou premlčania, ktorú vzniesla žalovaná a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že táto námietka premlčania je dôvodná, a preto nemožno priznať uplatnený nárok z dôvodu jeho premlčania. Predovšetkým je potrebné uviesť, že právny predchodca žalobcu listinným dokladom označeným ako „Výzva“ vyzval žalovanú, resp. ďalšieho dlžníka Y. N. dňa 22. 03. 2017 na splácanie pohľadávky banky, ktorá ku dňu 21. 03. 2017 predstavovala sumu 3 801,18 eura, nakoľko dlžníci boli v omeškaní so splácaním takýchto splátok. S prihliadnutím na výšku splátky, ktorá bola dojednaná vo výške 379,83 eura mesačne (s poplatkom za poistenie vo výške 392,67 eura) je tak zrejmé, že išlo približne o 9 mesačných nezaplatených splátok s tým, že mohlo ísť už o nezaplatené splátky za mesiac jún, resp. júl 2016 až február 2017 a to vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná, resp. jej spoludlžník vykonávali úhrady približne do mája 2016 (vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu z čl. 96) a následne vykonali ďalšie čiastkové úhrady až v novembri 2016 do januára 2017 v celkovej výške 250,- eur. Z týchto skutočností tak možno vyvodiť, že suma 3 801,18 eura zodpovedá neuhradeným splátkam bez bližšej špecifikácie ku dňu 22. 03. 2017, a preto je vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zrejmé, že právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy a súčasne ju upozornil na svoje oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť po uplynutí 3 mesiacov od prvej neuhradenej mesačnej splátky, ktorá bola splatná dňa už dňa 25. 06. 2016, prípadne 25. 07. 2016, pričom následne právny predchodca žalobcu dňa 27. 04. 2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť. Začiatok plynutia premlčacej doby je určený buď všeobecne podľa § 101 Občianskeho zákonníka, alebo je naviazaný na výslovne určenú právnu skutočnosť napríklad podľa § 103 Občianskeho zákonníka. V ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka je začiatok plynutia premlčacej doby jednoznačne spojený s okamihom splatnosti splátok dlhu, pričom ide o špeciálne ustanovenie vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba tak začala plynúť, tak ako to zakotvuje ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka, odo dňa nasledujúceho od zročnosti splátky, pre ktorú bol zosplatnený úver, t.j. od 26. 06. 2016, resp. 26. 07. 2016, pretože pre túto splátku sa stal zročný celý dlh. Z tohto dôvodu tak uplynula premlčacia doba 26. 06. 2019, resp. 26. 07. 2019, pričom žaloba bola podaná na upomínací súd až 08. 11. 2019, a teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby. Neobstojí tak tvrdenie právneho zástupcu žalobcu, že predčasnú splatnosť úveru vyhlásil právny predchodca žalobcu pre splátku, ktorá bola splatná 25. 03. 2017, nakoľko splátky vo výzve zo dňa 22. 03. 2017 neboli bližším spôsobom špecifikované a takáto splátka ani nebola v čase výzvy ani splatná. Preto je potrebné, aj vzhľadom na spotrebiteľský charakter a vykonané dôkazy

vychádzať z toho, že úver bol zosplatnený už pre prvú omeškanú splátku, na ktorú poukazoval právny predchodca žalobcu v takejto výzve zo dňa 22. 03. 2017 a to s prihliadnutím na ustanovenia § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Súd preto žalobu zamietol, pretože žalovaná účinným spôsobom vzniesla námietku premlčania.

1.3. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože žalovaná mala úspech v súdnom konaní v celom rozsahu, avšak žiadne trovy konania jej nevznikli a ani si ich neuplatnila, a preto jej súd nepriznal nárok na ich náhradu voči žalobcovi. Pokiaľ ide o trovy osobitného subjektu na strane žalovanej, tak súd mu nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal, a to s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, nakoľko takýto osobitný subjekt nie je v predmetnom konaní stranou sporu, pretože má postavenie osoby zúčastnenej na konaní s osobitnými procesnými právami, a preto nemá ani nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že súd v prejednávacom prípade žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu z dôvodu, že podľa jeho názoru bol nárok uplatnený po uplynutí premlčacej doby. Žalobca zastáva názor, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepreskúmateľné. V prvom rade je potrebné uviesť, že súd dospel k nejednoznačnému a nepreskúmateľnému záveru, nakoľko vôbec nezdôvodnil, či sa teda podľa jeho názoru stali splátky úveru splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (t. j. po 27. 04. 2017) splatnými pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25. 06. 2016, alebo splátky splatnej dňa 25. 07. 2016. Odhliadnuc od skutočnosti, že takýto záver súdu je v priamom rozpore s ust. § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“), v zmysle ktorého oprávnenie veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dohodnutých splátok pre neplnenie splátok riadne a včas zaniká splatnosťou ďalšej splátky - nie je ani nezameniteľne zrejmé, či teda podľa názoru súdu došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pre nesplnenie splátky splatnej dňa 26. 06. 2016 alebo 26. 07. 2016, na základe čoho súd presne neurčil moment plynutia premlčacej doby pre splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Súd tiež na jednu stranu uvádza, že v zmysle ust. § 103 OZ je začiatok plynutia premlčacej doby spojený s okamihom splatnosti splátok dlhu - z čoho je zrejmé, že v prípade splátok splatných od 25. 11. 2016 do 25. 04. 2017 boli tieto bez ohľadu na súdny výklad druhej vety ust. § 103 OZ uplatnené pred uplynutím premlčacej doby, nakoľko každá z týchto splátok sa premlčuje v zmysle prvej vety ust. § 103 OZ samostatne (splátka splatná 25. 11. 2016 by sa premlčala až 26. 11. 2019, splátka splatná 25. 12. 2016 by sa premlčala až 26. 12. 2019, pričom k podaniu žaloby na súd došlo už 08. 11. 2019) - avšak napriek tomu zamietol podanú žalobu ako celok pre premlčanie nároku. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/07 a uviedol, že v prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, či čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Závery súdu prvej inštancie sú preto podľa názoru žalobcu nepresvedčivé, vzájomné si odporujúce a žalobcovi z nich nie je zrejmé, na základe akého zákonného dôvodu súd dospel k záveru o premlčaní splátok úveru splatných od 25. 11. 2016 do 25. 04. 2017 a aký dátum (t. j. 26. 06. 2016 alebo 26. 07. 2016) považoval súd za rozhodný pre určenie plynutia premlčacej doby pre splátky úveru splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (t. j. pre splátky úveru splatné od 20. 05. 2017 do konečnej splatnosti úveru 25. 04. 2024), v dôsledku čoho súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K nesprávnemu právnemu posúdeniu začiatku plynutia premlčacej doby súdom uviedol, že pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou. Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa ust. § 103 OZ samostatne. OZ ďalej v ust. § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatnenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou,

potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani túto, ďalšiu splátku dlhu. V súvislosti s namietaným premlčaním nároku žalobca zdôraznil, že neuplatnenie práva podľa ust. § 565 OZ do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že splatnosť splátok bola vždy k 25. dňu v mesiaci, výška splátky bola 379,83 eura, žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (podaním zo dňa 27. 04. 2017) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a súčasne bol veriteľom upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na možné uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti všetkých splátok jednorazovo (ako to vyžaduje ust. § 53 ods. 9 OZ). Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala, t. j. v danom prípade splátky splatnej dňa 25. 04. 2017. Pre všetky splátky, ktoré vyhláseniu mimoriadnej splatnosti predchádzali, tak v súlade s ust. § 103 OZ plyní samostatná trojročná premlčacia doba. Pre splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (v prejednávacom prípade splátky úveru splatné od 25. 05. 2017 do konečnej splatnosti úveru 25. 04. 2024) však plyní premlčacia doba od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (t. j. splátky splatnej dňa 25. 04. 2017). Žalobca poukázal na to, že uplatnený výklad druhej vety ust. § 103 OZ zo strany súdu predstavuje nezákonné skrátenie premlčacej doby o 10 mesiacov a zároveň je v priamom rozpore s ust. § 565 OZ, keďže právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky so splatnosťou 25. 06. 2016 (prípadne 25. 07. 2016) zaniklo splatnosťou nasledujúcej splátky dňa 25. 07. 2016 (prípadne 25. 08. 2016). Poukázal aj na to, že súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že splátky splatné dňa 25. 11. 2016 až 25. 04. 2017 boli v prejednávacom prípade bez ohľadu na súdny výklad druhej vety ust. § 103 OZ uplatnené v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby, nakoľko v prípade týchto splátok ide o splátky splatné pred premlčaním a z tohto dôvodu pre všetky uvedené splátky plyní samostatná trojročná premlčacia doba (ide o splátky, ktorých zročnosť nastala pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru). Žaloba bola podaná na súde dňa 08. 11. 2019, a teda bola podaná včas a dané splátky boli uplatnené pred premlčaním. Žalobca mal za to, že oprávnenie právneho predchodcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátok splatných dňa 25. 06. 2016 (resp. 25. 07. 2016) zaniklo v súlade s ust. § 565 OZ splatnosťou ďalšej splátky úveru, a preto tieto splátky nemohli byť „nesplnenou“ splátkou, od splatnosti ktorej plyní premlčacia doba splátok splatných do budúca pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru pre neplnenie splátok riadne a včas. Poukázal na judikát R4/2021 a uviedol, že aj napriek tomu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom judikáte riešil v zásade inú právnu otázku, niet spornosti o tom, že rovnako išlo o spotrebiteľský charakter sporu a v cit. bode odôvodnenia sa právne závery NS SR celkom jednoznačne zhodujú s právnym názorom žalobcu. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v prípade, ak právny predchodca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 27. 04. 2017, tak toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25. 04. 2017 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 OZ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní žalovaného s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 27. 04. 2017 tak začala v súlade s ust. § 103 OZ plynúť odo dňa nasledujúceho po dni zročnosti splátky (splatnej dňa 25. 04. 2017), pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a teda v posudzovanom prípade odo dňa 26. 04. 2017 a uplynula by najskôr dňa 26. 04. 2020. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 08. 11. 2019 má žalobca za to, že svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k opačnému záveru. V zmysle uvedeného teda pôvodný veriteľ využil svoje právo a vyhlásil mimoriadnu splatnosť podaním zo dňa 27. 04. 2017, a to pre nesplnenie splátky splatnej dňa 25. 04. 2017, ktorá predstavuje „nesplnenú“ splátku v zmysle ust. § 103 OZ, a od ktorej splatnosti plyní premlčacia doba pre všetky splátky splatné do budúca. Podľa názoru žalobcu preto, vzhľadom na vyššie uvedené, nejestvuje taký výklad predmetných ustanovení, v ktorom by bol jeho nárok ako celok premlčaný, a teda ani nemohlo dôjsť k premlčaniu pohľadávky, nakoľko žaloba bola na súde podaná včas. Na základe uvedeného žalobca považuje za preukázané, že napadnutý rozsudok trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci. Zároveň v napadnutom rozsudku absentuje riadne a konzistentné odôvodnenie a vysporiadanie sa s jednotlivými dôkazmi s následnou aplikáciou príslušných právnych predpisov na zistený skutkový stav veci, čo zakladá vadu nepreskúmateľnosti napádaného rozsudku. Poukázal tiež na rozhodovaní činnosť krajských súdov ohľadom výkladu ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka. Žalobca mal za to, že rozhodnutie súdu z hľadiska viacerých nedostatkov vyplývajúcich z jeho odôvodnenia napĺňa znaky zmätočnosti, nepresvedčivosti a najmä nepreskúmateľnosti. Vzhľadom k uvedenému je preto žalobca názoru, že

mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania, nakoľko žalobou uplatnený nárok nemožno považovať za premlčaný ani len v časti, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nie je preskúmateľné, nakoľko z neho nie je zrejmé, z akého zákonného dôvodu súd, vzhľadom na podanie žaloby dňa 08. 11. 2019, považoval za premlčané splátky úveru splatné dňa 25. 11. 2016 až 25. 04. 2017, pre ktoré v zmysle prvej vety ust. § 103 OZ plyní premlčacia doba samostatne odo dňa ich zročnosti, na základe čoho by sa splátka splatná 25. 11. 2016 premlčala až 25. 11. 2019, z akého zákonného dôvodu považoval súd splátku splatnú dňa 25. 06. 2016, resp. 25. 07. 2017 za „nesplnenú“ splátku, pre nesplnenie ktorej veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, keď v zmysle ust. § 565 OZ oprávnenie veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nesplnenie tejto splátky zaniklo splatnosťou ďalšej splátky úveru. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 388 Civilného sporového poriadku zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu a prizná žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, resp. aby odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 389 ods. 1 CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že súd rozhodol na základe náležite zisteného skutkového stavu, svoje rozhodnutie odôvodnil vyčerpávajúcim spôsobom, pričom poukázal na ustanovenie právnych predpisov, podľa ktorých prejednávajúcu vec právne posúdil.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdeniami žalovanej a trvá na podanom odvolaní zo dňa 22. 11. 2021.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalobca sa podanou žalobou domáhal pôvodne od žalovaných v 1. a 2. rade, teraz už len od žalovanej, zaplata sumy 3 000,- eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 3 000,- eur od 18. 12. 2018 do zaplata a trov konania. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.), rozhodol, že žalovanej súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznáva (II.) a osobitnému subjektu súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal (III.) V dôsledku odvolania žalobcu je predmetom preskúmania odvolacím súdom celý napadnutý rozsudok.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmať činnosti odvolacieho súdu.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 06. 2010 sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

11. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení ústavného súdu III. ÚS 473/2017).

12. V prejednávanej veci bolo zrejmé, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom *lex specialis*. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky.

13. Ustanovenie § 525 OZ určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť, pričom postúpenie určitých pohľadávok môže byť zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB je práve takým ustanovením, ktoré upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v OZ), za ktorých môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť) postúpená. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 36/2020 z 15. 12. 2020). Počnúc od 01. 01. 2017 je toto ustanovenie novelizované.

14. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách účinného od 01. 01. 2017 (teda aj v čase postúpenia pohľadávky v danej veci), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.

Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Osobitným predpisom podľa tohto ustanovenia je ustanovenie § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

16. Podľa § 20 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu:

a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20a.

17. Podľa § 20a ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na udelenie povolenia poskytovať spotrebiteľské úvery podľa § 20 ods. 1 písm. a) musí mať žiadateľ právnu formu akciovej spoločnosti, právnu formu jednoduchej spoločnosti na akcie, právnu formu spoločnosti s ručením obmedzeným alebo právnu formu európskej spoločnosti alebo musí byť založený na účely zápisu akciovej spoločnosti, na účely zápisu jednoduchej spoločnosti na akcie, na účely zápisu spoločnosti s ručením obmedzeným alebo na účely zápisu európskej spoločnosti do obchodného registra a musí preukázať splnenie v zákone stanovených podmienok.

18. Napriek tomu, že v danej veci bola zmluva o postúpení pohľadávky medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a EOS KSI, s. r. o. uzavretá dňa 17. 12. 2018, súd sa postúpením pohľadávky na žalobcu v zmysle citovaných zákonných ustanovení dôsledne nezaoberal, preto je jeho záver o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu predčasný a nedostatočne odôvodnený, a teda aj nepreskúmateľný, čo bolo dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

19. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

20. Do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a s navrhovaním

a hodnotením dôkazov; za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

21. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

22. Podľa ustanovenia § 565 OZ ak ide o splnenie dlhu v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí súdu. Právo na zaplatenie celej pohľadávky (strata výhody splátok) môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Úprava straty výhody splátok v spotrebiteľských zmluvách podľa § 565 OZ vytvárala v praxi neprimerané situácie a viedla často k zneužitiu právneho postavenia veriteľa, ak sa dlžník oneskoril čo i len o jeden deň so zaplatením jednej alebo viacerých splátok, ktoré sa stali splatnými, v dôsledku čoho zákonodarca pristúpil k prijatiu osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (pôvodne § 53 ods. 8).

23. Možnosť predčasne zosplatniť spotrebiteľský úver v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je upravené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s tým, že pre platné zosplatnenie úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok, a to, že ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípade celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru do splatnosti najbližšej splátky úveru. Až po kumulatívnom splnení uvedených podmienok možno dospieť k záveru, že došlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru.

24. Predčasné zosplatnenie úveru je podstatným zásahom do práv a povinností zmluvných strán, keď veriteľovi vzniká právo žiadať, a na druhej strane dlžníkovi vzniká povinnosť uhradiť celý zostatok úveru naraz. Uvedené právo veriteľa však nenastupuje automaticky a je podmienené riadnym uplatnením zo strany veriteľa. Vzhľadom na závažnosť následkov spojených so zosplatnením dlhu je potrebné, aby takýto právny úkon bol preukázateľne doručený dlžníkovi, teda aby bolo preukázané, že sa oznámenie o zosplatnení dostalo do jeho dispozičnej sféry. V prípade, že nedošlo k splneniu stanovených podmienok, nie je možné hovoriť o platnom vyhlásení dlhu (úveru) za predčasne splatný.

25.1. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozsudok NS SR zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020, z ktorého aj vychádza, a v ktorom sa NS SR zaoberal doručovaním jednostranných hmotnoprávných úkonov v oblasti súkromného práva.

25.2. Uviedol, že ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon.

25.3. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy dorúčením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej

zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posilať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.

25.4. V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručенú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručенú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručенú dňom jej vrátenia odosielaúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručенú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávnych úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručенý bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú

úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

26. V prejednávanej veci je zrejmé, že pôvodný majiteľ žalovanej pohľadávky (Slovenská sporiteľňa, a. s.) sa so žalovanou dohodol na tzv. strate výhody splátok, resp. na mimoriadnom zosplatnení úveru v prípade, že dlžník nespláca svoj záväzok riadne a včas. Zo spisu je zrejmé, že pôvodní žalovaní v 1. a 2. rade sa so splácaním dostali do omeškania, v dôsledku čoho právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) vyzval žalovanú na základe predžalobnej výzvy zo dňa 22. 03. 2017 (ďalej len „predžalobná výzva“) k úhrade dlžných splátok ku dňu 21. 03. 2017 vo výške 3 801,18 eura v lehote 15 dní a upozornil ju, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy v stanovenej lehote, bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky, čím sa stane splatnou celá pohľadávka. Doklad o doručení tejto výzvy žalovanej sa v spise nenachádza, nachádza sa v ňom len podací hárok zo dňa 28. 03. 2017, z ktorého vyplýva, že táto výzva bola doručovaná žalobnej. Pôvodný žalobca (Slovenská sporiteľňa a. s.) vyhotovil oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 27. 04. 2017 (ďalej len „oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“), v ktorom žalovanej oznámil, že banka vyhlásila ku dňu 24. 04. 2017 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. V spise sa nachádza doklad, z ktorého vyplýva, že toto oznámenie bolo žalovanej doručené dňa 05. 05. 2017.

27. Žalobca v predmetnom konaní preukazoval doručenie výzvy pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru podacím hárkom (č. l. 193), podaným na poštovú prepravu dňa 28. 03. 2017. Na to, aby došlo k účinnému doručeniu predžalobnej výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v zmysle teórie dôjdenia nepostačuje len preukázanie podacieho hárku, ale je potrebné preukázať, že predmetná výzva sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania účinného doručenia pritom zaťažuje žalobcu, ktorý je povinný vhodným spôsobom zdokumentovať doručenie zásielky tak, aby ju vedel relevantne preukázať. V situácii, ak strana ktorá preukazuje doručenie zásielky hodnoverne nepreukáže, že listina sa dostala do dispozičnej sféry príjemcu, nemožno vysloviť záver o účinnom doručení konkrétnej listiny resp. dokumentácie. O to viac, ak sa jedná o spotrebiteľský spor, v ktorom veriteľ koná v rámci svojho predmetu podnikania, je vecou náležitej, resp. odbornej starostlivosti samotného veriteľa, si viesť a uchovávať všetku potrebnú dokumentáciu vo vzťahu k spotrebiteľovi. Napriek tomu, že žalovaná v konaní výslovne nenamietala preukázanie tejto skutočnosti, vzhľadom k tomu, že tieto skutočnosti sú rozhodujúce pre posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, bol povinný sa nimi tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vysporiadať. Súd prvej inštancie sa obmedzil len na konštatovanie, že predžalobná výzva bola žalovanej doručená, avšak z čoho dospel k tomuto záveru, neodôvodnil, pričom doručienka preukazujúca jej prevzatie alebo obálka, z ktorej by vyplývalo, že zásielka sa vrátila odosielateľovi, sa v spise nenachádza.

28. Súčasne na to, aby došlo k platnému zosplatneniu úveru je potrebné, aby si veriteľ dané právo riadne uplatnil. Jedným z predpokladov na platné zosplatnenie úveru je požiadavka riadneho, resp. účinného doručenia oznámenia o zosplatnení úveru dlžníkovi. Odvolací súd v tomto smere dodáva, že záver súdu prvej inštancie, ktorý mal za to, že došlo k doručeniu výzvy právneho predchodcu žalobcu pred vyhlásením okamžitej splatnosti žalovanej, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobca v

predmetnom konaní nepredložil žiadny dôkaz (doručenku, vrátenú zásielku), ktorý by preukazoval účinné doručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti do dispozičnej sféry žalovanej.

29. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd záver súdu prvej inštancie o splnení podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru za danej dôkaznej situácie za nesprávny, keď súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia v otázke platnosti mimoriadneho zosplatnenia úveru posudzoval námietku premlčania, ktoré sa v prípade, že nedošlo k platnému zosplatneniu úveru malo posudzovať od zročnosti každej splátky jednotlivu v rámci trojročnej premlčacej lehoty.

30. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie názorom odvolacieho súdu viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).